

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาในเรื่อง กรรมวิธีการสร้างเปียโน พบว่า มีวิธีการสร้างและขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบ ซึ่งต้องอาศัยความละเอียด ความประณีต พิถีพิถันในทุกชิ้นงานที่ทำโดยช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ ต้องทำการศึกษาและฝึกฝนอย่างจริงจังเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมิได้มองเห็นเพียงประโยชน์ที่จะได้รับเฉพาะการบันทึกเทคนิควิธีการสร้างเปียโนเท่านั้น แต่ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการที่ช่างพื้นบ้านคนหนึ่งจะสร้างเปียโนของตนให้เป็นที่ยอมรับจากผู้คนในกลุ่มผู้นิยมในศิลปะดนตรีประเภทนี้ได้นั้น ต้องอาศัยการเรียนรู้ หมั่นทดลองฝึกฝนด้วยความเอาใจใส่ มานะพยายามตลอดช่วงชีวิต นับตั้งแต่การใช้เครื่องมือ การเลือกสรรวัสดุที่เหมาะสม เทคนิคการสร้างงาน และยังคงเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของเปียโนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องระบบเสียงของเปียโน จึงจะสร้างงานออกมาให้เป็นที่พึงพอใจ จนถึงขนาดที่เรียกได้ว่าอยู่ในชั้นฝีมือชั้นครู การเรียนรู้เหล่านี้ไม่สามารถหาได้ในระบบการเรียนการสอนตามสถานการศึกษาต่าง ๆ แต่เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดวิชา ผู้เรียนจะต้องหมั่นสังเกต ฝึกฝนด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะสร้างประสบการณ์ ความชำนาญในวิชาชีพของตนเอง และนอกจากนี้ผลการศึกษา ยังพบว่า การเป็นช่างนั้นมีความสัมพันธ์กับศิลปะอย่างแนบแน่น ช่างผู้สร้างเครื่องดนตรีที่ถือว่าเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ชนิดหนึ่งมิได้สร้างงานเพียงเพื่อสนองประโยชน์ใช้สอย แต่ยังสร้างงานทางศิลปะอันเป็นสุนทรียะในเรื่องของความงดงามไพเราะของเครื่องดนตรีและศิลปะการดนตรีด้วย ดังนั้นถ้าจะกล่าวได้ว่าแท้จริงแล้ว ช่าง คือ ศิลปินผู้สร้างงานทางศิลปะประเภทหนึ่งก็คงไม่ผิดจากความเป็นจริง โดยถือว่าเป็นผู้ผลิตผลงานทางวัฒนธรรม (culture producer) และที่สำคัญช่างสร้างเปียโนอย่างช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ ถือได้ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนทุกประการ ดังที่กล่าวมา

การศึกษาชีวิตและผลงานของช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ ยังให้ภาพของตัวอย่างที่ดีของช่างว่า ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดี กล่าวคือ ต้องผลิตผลงานด้วยความประณีตบรรจง มีความละเอียดเรียบร้อยในทุกขั้นตอน อีกทั้งยังต้องมีความรับผิดชอบในการที่จะสร้างงานให้สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภค หรือผู้เสพงานทางศิลปะได้อย่างเป็นเลิศ งานทุกชิ้นจึงจะเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมได้วงกว้างที่สำคัญคือ สามารถยึดถือเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ช่างพื้นบ้านที่ยังคงยืนหยัด ผลิตผลงานที่ตนเองมีความภาคภูมิใจ ถึงแม้ว่าการผลิตงานของช่างสุวรรณ จะหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากการพึ่งพาระบบตลาดซื้อขายสินค้า แต่ช่างสุวรรณก็ยังสามารถกำหนดรูปแบบคุณภาพของงานและควบคุมการผลิตทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามที่เจ้าของงานต้องการได้ โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกลไกที่กำหนดจุดมุ่งหมายของการผลิตอยู่ที่ผลผลิตอย่างรวดเร็วและผลิตในปริมาณครั้งละมาก ๆ (massproduct) ซึ่งการผลิตในลักษณะเช่นนี้ อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพของงานที่จำเป็นต้องใช้ความประณีต พิถีพิถันเป็นพิเศษ ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไขใด ๆ ก็ตามที่พบอยู่ในงานสร้างปั้นของช่างสุวรรณ จะเกิดขึ้นจากความคิดเชิงสร้างสรรค์ (creativity) ผนวกกับการเรียนรู้ ผักผ่อนของช่างสุวรรณที่สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ อีกทั้งการยึดถือขนบในเชิงช่างแบบเดิมนี่เอง จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้วิชาช่างสร้างปั้นยังคงอยู่เพื่อจะได้สืบทอดไปสู่คนรุ่นหลังให้สืบสานไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป

นอกจากความเป็นช่าง เป็นศิลปินแล้ว ช่างสุวรรณยังมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้เผยแพร่วิธีการสร้างปั้น อันถือว่าเป็นงานศิลปะและความรู้ทางการช่างฝีมือที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมให้กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และรายการโทรทัศน์ที่สังเกตเห็นความสำคัญในวิชาช่างสร้างปั้น จึงเป็นเรื่องที่นำไปให้การสนับสนุน ในลักษณะนี้เพื่อเป็นการสืบทอดอาชีพช่างสร้างปั้นต่อไป เพื่อในอนาคตจะได้ไม่สูญหายไป

คุณสมบัติสำคัญที่ทำให้เปียโนของช่างสุวรรณ เป็นที่ต้องการของผู้ที่มีฝีมือในด้านการเป่าเปียโน ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่สนใจในเรื่องของเปียโน ก็คือ เสียงของเปียโนที่ถือว่ามีมาตรฐาน มีความชัดเจน ดังก้องกังวาน เสียงใส รูปทรงที่สวยงาม อ่อนช้อย มีความละเอียด ประณีตเรียบร้อย ในงานทุกชิ้นทุกส่วน มีความพิถีพิถันตั้งแต่การเลือกไม้ การเหลา การกลึง และการเจาะ จนกล่าวได้ว่า เปียโนของช่างสุวรรณมีคุณภาพทุกตัว อันแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าสร้างโดยช่างผู้มีความเชี่ยวชาญ และทำตามใจผู้ซื้อ เช่น ผู้ซื้อชอบเสียงของแนวกรรมศิลป์กร ช่างสุวรรณก็จะทำให้ หรือบางครั้งขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าด้วยว่า ต้องการเปียโนขนาดเล็กบ้าง ใหญ่บ้าง ช่างสุวรรณก็จะทำให้เพื่อเป็นที่ถูกใจของผู้ซื้อ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเปียโนของช่างสุวรรณ ก็คือ รูปทรงที่ได้สัดส่วน มีความอ่อนช้อย งดงาม ซึ่งได้ต้นแบบมาจากเปียโนของครูเทียบ คงลายทอง และขนาดของเส้นลวดที่มีความละเอียด ประณีต ในการกลึงเส้นลวด ส่วนเครื่องมือเครื่องใช้ในการสร้างเปียโน ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือธรรมดาของช่างทั่วไป และมีบางอย่างที่คิดประกอบเองเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ซึ่งเป็นลักษณะกระบวนการสร้างที่ทำด้วยมือเป็นส่วนใหญ่ เครื่องมือที่เป็นเครื่องจักรมีอยู่เพียงเครื่องกลึงไม้และเครื่องเจาะรูนิ้วปีเท่านั้น จึงนับเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านที่นำยกย่องในการสร้างงานไม้ธรรมดา ๆ ให้ออกมาเป็นงานศิลปะในรูปเครื่องดนตรีที่เรียกว่า เปียโน ได้งดงาม สัดส่วนพอเหมาะพอดี และที่สำคัญคือ ได้เสียงที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานเสียงของเพลงไทย ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้ ได้แสดงถึงคุณค่าและความสำคัญของการเป็นช่างสร้างเปียโนที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะแนวคิดและทางเลือกในการแก้ปัญหา

จากการที่ได้ศึกษาสืบค้นข้อมูลโดยการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของปี่ใน มีน้อยมาก ทำให้เป็นการยากต่อการสืบค้นให้ลึกกลงไปมากกว่านี้ ดังนั้นจึงเป็นข้อคิดสำหรับนักวิชาการด้านดนตรีไทยต่อไปในอนาคต ว่าทุกคนจะต้องรวมพลังร่วมกันคิด ร่วมกันเขียนงานทางด้านดนตรีไทยให้มาก ๆ เพื่อเป็นมรดกสืบต่อไปให้กับชนรุ่นหลัง ๆ ได้ศึกษาเล่าเรียน และมีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย

ในด้านกรรมวิธีการสร้างปี่ใน ควรจะมีโรงงานสร้างปี่ในที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นหลาย ๆ แห่ง โดยแต่ละแห่งควรไปศึกษาหาความรู้จากช่างผู้มีฝีมือในการสร้างปี่ใน และนำมาปรับปรุงวิธีการสร้างงานของตนให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีปี่ในมีความเป็นมาตรฐาน สวยงาม และมีคุณภาพเสียงที่ดีทุกเล่ม

ผลจากการที่ได้สัมภาษณ์คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านปี่ใน ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะและติชมปี่ในของช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ โดยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ครูสุวิทย์ แก้วกระมล ท่านได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างปี่ในของช่างสุวรรณ ว่าควรทำเลापี่ในให้มีรูปร่าง ขนาด ที่เท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน ในแต่ละเล่มให้มากที่สุด และอีกอย่างหนึ่งควรจะทำตราประทับลงไปบนเลापี่ เพื่อเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกให้ผู้ซื้อได้รู้ว่าเป็นปี่ในของช่างสุวรรณ ซึ่งสามารถป้องกันการลอกเลียนแบบจากบุคคลอื่นได้

2. ดร. สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ ได้กล่าวถึงรูปร่างของเลาปีในว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีความเรียบร้อย แต่โดยส่วนตัวแล้วอยากให้เลาปีใหญ่กว่านี้ และช่องกลางของเลาปีควรจะป่องมากกว่านี้ชนิดหนึ่ง เพราะเท่าที่เคยเห็นปีที่มีเสียงก้องกังวานสูง จะมีรูปร่างไม่เล็กมาก

3. ครูبيب คงลายทอง กล่าวว่า “ ปีในของช่างสุวรรณ เป็นปีที่มีคุณภาพดี รูปร่างได้สัดส่วน เสียงที่เป่าออกมาก็ดี สรูปแล้วก็ไม่รู้จะติอะไร ปีของเค้าดีอยู่แล้ว ”

4. ครูกาหลง พึ่งทองคำ ท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการทำทวนล่องว่า ถ้าทำทวนล่องแบบสมัยก่อน คือ ต้องใช้ตะกั่วถ่วงเสียงจะดีกว่า เพราะเนื่องจากจะทำให้เสียงของปีในโตกว่าการทำทวนล่องแบบในปัจจุบัน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกันแล้ว การทำทวนล่องแบบใหม่ของช่างสุวรรณ คือ สามารถถอดทวนล่องเข้า-ออกได้ ในกรณี que ไปเจอเครื่องดนตรีที่สูงหรือต่ำ ทำให้เพิ่มความสะดวกและรวดเร็วกว่าการใช้ตะกั่วในการถ่วงเสียง ส่วนเรื่องของขนาดรูปร่าง สัดส่วนของปีในมีขนาดพอดี จับถนัดมือ เสียงปีในมีความคมชัดดีทุกเสียง มีความก้องกังวาน เสียงใสไม่ทึบอับ โดยเฉพาะเสียงฟา (เสียง ต่) ของช่างสุวรรณ จะแตกทุกเลา

2. เสนอแนะสิ่งที่ควรทำการวิจัยต่อไป

- 1) ศึกษาเปรียบเทียบไม้ที่นำมาสร้างปีในว่ามีผลต่อคุณภาพเสียงแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะไม้มะฮอกกานีกับไม้ชิงชัน
- 2) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสร้างปีในด้วยฝีมือชาวบ้านกับการสร้างด้วยเครื่องจักร ว่าต่างกันอย่างไร

ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงกรรมวิธีการสร้างปีใน โดยศึกษาบ้านช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ ทำให้ได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากในห้องเรียน ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ได้ประสบผลสำเร็จตามคาดหวังทุกประการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ค้นคว้า สำหรับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องปีใน หรือผู้ที่

ต้องการจะเลือกซื้อปี่ใน ก็สามารถที่จะเลือกซื้อปี่ในที่มีคุณภาพ นำไปใช้งานได้ และงานวิจัยเรื่องกรรมวิธีการสร้างปี่ใน โดยศึกษาบ้านช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ นั้น ก็จะเป็นประวัติศาสตร์ในด้านช่างสร้างปี่ในที่มีชื่อเสียงบ้านหนึ่ง เพื่อเป็นแหล่งสืบค้นทางด้านปี่ในต่อไป